EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 20.5.2020
COM(2020) 519 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nizozemske za leto 2020 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nizozemske za leto 2020

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nizozemske za leto 2020 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Nizozemske za leto 2020

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1] in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je 17. decembra 2019 sprejela letno strategijo za trajnostno rast, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2020. Pri tem je ustrezno upoštevala evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Komisija je 17. decembra 2019 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Nizozemsko opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta glede ekonomske politike euroobmočja.

(2) Poročilo o državi za Nizozemsko[3] za leto 2020 je bilo objavljeno 26. februarja 2020. V njem so bili ocenjeni napredek Nizozemske pri izvajanju priporočil za posamezno državo, ki jih je Svet sprejel 9. julija 2019[4], nadaljnje ukrepanje glede priporočil,

[1] UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
[2] UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
[3] SWD(2020) 518 final.
[4] UL C 301, 5.9.2019, str. 117.

sprejetih v prejšnjih letih, in napredek pri doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011, ki so bili prav tako objavljeni 26. februarja 2020. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Nizozemskem obstajajo makroekonomska neravnotežja. Vira neravnotežij s čezmejnimi učinki sta zlasti visoka raven zasebnega dolga in velik presežek na tekočem računu.

(3) Svetovna zdravstvena organizacija je 11. marca 2020 uradno razglasila izbruh COVID-19 za svetovno pandemijo. Gre za hude izredne razmere v javnem zdravju za državljane, družbe in gospodarstva. Nacionalni zdravstveni sistemi so zaradi pandemije pod hudim pritiskom, prihaja pa tudi do motenj v svetovnih dobavnih verigah, volatilnosti na finančnih trgih, šokov v povpraševanju potrošnikov ter negativnih učinkov v različnih sektorjih. Pandemija ogroža delovna mesta in dohodke ljudi ter poslovanje podjetij. Povzročila je velik gospodarski šok, ki že ima resne posledice v Evropski uniji. Komisija je 13. marca 2020 sprejela sporočilo[5], v katerem je pozvala k usklajenemu gospodarskemu odzivu na krizo, ki vključuje vse akterje na nacionalni ravni in na ravni Unije.

(4) Več držav članic je razglasilo izredne razmere ali uvedlo izredne ukrepe. Vsi izredni ukrepi bi morali biti strogo sorazmerni, potrebni, časovno omejeni ter skladni z evropskimi in mednarodnimi standardi. Zanje bi morala veljati demokratični nadzor in neodvisni sodni nadzor.

(5) Komisija je 20. marca 2020 sprejela sporočilo o uporabi splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast[6]. Klavzula, kot je določena v členih 5(1), 6(3), 9(1) in 10(3) Uredbe (ES) št. 1466/97 ter členih 3(5) in 5(2) Uredbe (ES) št. 1467/97, olajšuje usklajevanje proračunskih politik v času resnega upada gospodarske aktivnosti. Komisija se je v svojem sporočilu strinjala s Svetom, da glede na pričakovani resni upad gospodarske aktivnosti zaradi izbruha COVID-19 sedanje razmere dovoljujejo uporabo klavzule. Ministri za finance držav članic so se 23. marca 2020 strinjali z oceno Komisije. Uporaba splošne odstopne klavzule omogoča začasni odklon od prilagoditvene poti za dosego srednjeročnega proračunskega cilja, če to srednjeročno ne ogroža vzdržnosti javnih financ. Poleg tega se lahko Svet na priporočilo Komisije odloči, da za korektivni del sprejme revidirano fiskalno usmeritev. Splošna odstopna klavzula ne pomeni začasne prekinitve postopkov Pakta za stabilnost in rast. Državam članicam omogoča, da odstopajo od proračunskih zahtev, ki bi se sicer uporabljale, Komisiji in Svetu pa, da sprejmeta potrebne ukrepe za usklajevanje politik v okviru Pakta.

(6) Potrebno je nadaljnje ukrepanje za omejitev širjenja in nadziranje pandemije, okrepitev odpornosti nacionalnih zdravstvenih sistemov, ublažitev socialno-ekonomskih posledic pandemije s podpornimi ukrepi za podjetja in gospodinjstva ter zagotovitev ustreznih zdravstvenih in varnostnih pogojev na delovnem mestu, da bi se ponovno vzpostavila gospodarska aktivnost. Unija bi morala v celoti izkoristiti različna orodja, ki so ji na voljo za podporo prizadevanjem držav članic na teh področjih. Hkrati bi morale države članice in Unija sodelovati pri pripravi ukrepov, potrebnih za vrnitev v normalno delovanje naših družb in gospodarstev ter trajnostne rasti, med drugim vključno z zelenim in digitalnim prehodom ter ob upoštevanju vseh spoznanj, pridobljenih med krizo.

---

5 COM(2020) 112 final.

6 COM(2020) 123 final.

(7) Kriza zaradi COVID-19 je razkrila prožnost, ki jo enotni trg omogoča za prilagajanje na izredne okoliščine. Da pa bi se zagotovil hiter in neoviran prehod v fazo okrevanja ter prosti pretok blaga, storitev in delavcev, je treba izredne ukrepe, ki ovirajo normalno delovanje enotnega trga, odpraviti takoj, ko ne bodo več nujno potrebni. Trenutna kriza je pokazala na potrebo po načrtih za pripravljenost na krize v zdravstvenem sektorju, ki vključujejo zlasti boljše nabavne strategije, diverzificirane dobavne verige in strateške zaloge osnovne opreme. To so ključni elementi za razvoj širših načrtov za pripravljenost na krize.

(8) Zakonodajalec Unije je že spremenil ustrezna zakonodajna okvira[7], da bi lahko države članice za ublažitev izrednih učinkov pandemije COVID-19 uporabile vsa neporabljena sredstva iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Te spremembe bodo zagotovile dodatno prožnost ter poenostavljene in racionalizirane postopke. Za zmanjšanje pritiskov na denarni tok lahko države članice v obračunskem letu 2020–2021 uporabijo tudi 100-odstotno stopnjo sofinanciranja iz proračuna Unije. Nizozemska je pozvana, da v celoti izkoristi navedene možnosti za pomoč posameznikom in sektorjem, ki so jih opisani izzivi najbolj prizadeli.

(9) Nizozemska je 28. aprila 2020 predložila nacionalni reformni program za leto 2020, 29. aprila 2020 pa program stabilnosti za leto 2020. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(10) Za Nizozemsko trenutno veljata preventivni del Pakta za stabilnost in rast ter pravilo glede dolga.

(11) V programu stabilnosti za leto 2020 vlada načrtuje, da se bo nominalni saldo poslabšal s presežka v višini 1,7 % BDP v letu 2019 na presežek v višini 0,1 % BDP v letu 2020. Presežek naj bi se v letu 2023 zmanjšal na 0,0 % BDP. Glede na program stabilnosti za leto 2020 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP po zmanjšanju na 48,6 % BDP v letu 2019 dodatno zmanjšal v letu 2020, in sicer na 46,3 % BDP. Vendar se makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, ne zdi več realen in program ne upošteva številnih ukrepov, ki jih je Nizozemska napovedala v odziv na pandemijo COVID-19. Pomladanski proračunski memorandum[8] vsebuje posodobitev proračunskih projekcij. Glede na memorandum naj bi se nominalni javnofinančni saldo v letu 2020 poslabšal na primanjkljaj v višini 11,8 % BDP, dolg sektorja država kot odstotek BDP pa naj bi se v letu 2020 povečal na 65,2 %. Na makroekonomske in fiskalne obete vpliva velika negotovost zaradi pandemije COVID-19.

(12) Nizozemska je v odziv na pandemijo COVID-19 in v okviru usklajenega pristopa Unije sprejela proračunske ukrepe za povečanje zmogljivosti svojega zdravstvenega sistema, zajezitev pandemije ter zagotovitev pomoči posameznikom in sektorjem, ki so bili še posebej prizadeti. Glede na program stabilnosti za leto 2020 in pomladanski proračunski memorandum navedeni proračunski ukrepi znašajo 2,7 % BDP. Ukrepi

---

[7] Uredba (EU) 2020/460 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. marca 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 508/2014 glede posebnih ukrepov za mobilizacijo naložb v zdravstvenih sistemih držav članic in v drugih sektorjih njihovih gospodarstev v odziv na izbruh COVID-19 (Naložbena pobuda v odziv na koronavirus) (UL L 99, 31.3.2020, str. 5) ter Uredba (EU) 2020/558 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013 in (EU) št. 1303/2013 glede posebnih ukrepov za zagotovitev izredne prožnosti pri uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov v odziv na izbruh COVID-19 (UL L 130, 24.4.2020, str. 1).

[8] Proračunski memorandum 2020 (Voorjaardota 2020), ki ga je minister za finance Wopke Hoekstra 25. aprila 2020 predložil v pregled drugemu senatu.

vključujejo krepitev storitev zdravstvenega varstva, nujno pomoč podjetjem v težavah ter dohodkovno podporo samozaposlenim in zaposlenim. Poleg tega je Nizozemska napovedala ukrepe, ki ne bodo imeli neposrednega proračunskega učinka, vendar bodo prispevali k podpiranju likvidnosti podjetij. Ti ukrepi vključujejo odloge plačila davka od dohodkov pravnih oseb (od 4,6 % do 5,9 % BDP) in poroštva za posojila (1,8 % BDP). Ukrepi, ki jih je sprejela Nizozemska, so na splošno v skladu s smernicami iz sporočila Komisije o usklajenem gospodarskem odzivu na izbruh COVID-19. Polno izvajanje navedenih ukrepov in nato preusmeritev fiskalnih politik v doseganje preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev, če gospodarske razmere to dopuščajo, bosta srednjeročno prispevala k ohranitvi vzdržnosti javnih financ.

(13) Glede na pomladansko napoved Komisije 2020 in ob predpostavki nespremenjenih politik naj bi proračunski saldo sektorja država Nizozemske v letu 2020 znašal –6,3 % BDP, v letu 2021 pa –3,5 % BDP. Razlika v višini 5,5 odstotne točke med napovedjo iz pomladanskega proračunskega memoranduma in napovedjo Komisije izhaja iz različnega obračuna odlogov plačila davkov (od 4,6 % do 5,9 % BDP), ki v napovedi Komisije niso knjiženi kot odlogi, ki v letu 2020 zmanjšujejo prihodke. Dolg sektorja država naj bi dosegel 62,1 % BDP v letu 2020 in 57,6 % v letu 2021.

(14) Komisija je 20. maja 2020 izdala poročilo, pripravljeno v skladu s členom 126(3) Pogodbe, ker naj bi Nizozemska v letu 2020 presegla prag primanjkljaja v višini 3 % BDP. V celoti gledano analiza kaže, da merilo glede primanjkljaja, kakor je opredeljeno v Pogodbi in Uredbi (ES) št. 1467/1997, ni izpolnjeno.

(15) Po močni rasti v zadnjih letih se je zaradi pandemije COVID-19 nenadoma končalo šest zaporednih let gospodarske rasti na Nizozemskem. Letos se bo nizozemsko gospodarstvo soočalo z največjim skrčenjem v povojni zgodovini države. Z izjemo javne porabe naj bi se letos znatno zmanjšali vsi elementi povpraševanja, gospodarska aktivnost pa naj bi najnižjo raven dosegla v drugem četrtletju. Leta 2021 se bo gospodarstvo verjetno okrepilo s hitrostjo, ki bo precej nad trendom rasti, kar bo odražalo postopno normalizacijo gospodarske aktivnosti ter okrevanje domačega povpraševanja in svetovne trgovine z nizke ravni. Vendar naj bi ravni aktivnosti ostale nižje od tistih iz leta 2019. V skladu z napovedjo Komisije naj bi se brezposelnost v letu 2020 povišala na 5,9 %, predvsem zaradi obveznega zaprtja podjetij in nenadnega splošnega upada gospodarske aktivnosti, nato pa naj bi se v letu 2021 znižala na 5,3 %. Ukrepi za ohranitev delovnih mest, zlasti začasni premostitveni ukrep za ohranitev delovnih mest v izrednih razmerah in dodatna dohodkovna podpora za samozaposlene, bi morali prispevati k zmanjšanju izgube delovnih mest. Kljub temu se v prihodnjih mesecih pričakuje poslabšanje razmer na trgu dela, saj so podjetja v zelo prizadetih sektorjih prisiljena odpuščati zaposlene, zlasti delavce s fleksibilnimi in začasnimi pogodbami.

(16) V odziv na nenaden upad gospodarske rasti in povpraševanja v določenih sektorjih je nizozemska vlada sprejela celovit sveženj nujnih ukrepov, da bi preprečila strukturno škodo gospodarstvu. Ta močan odziv politike je usmerjen v področja, ki jih je kriza najbolj prizadela, pri čemer se osredotoča na ohranitev delovnih mest, kupno moč gospodinjstev, neposredna finančna nadomestila za močno prizadete industrijske panoge, odloge plačila davkov in jamstva za posojila v podporo kreditnim tokovom v zasebnem sektorju. Na ta način bi moral preprečiti, da bi začasne težave z likvidnostjo prerasle v primere stečajev. Stopnjo upada bi morali pomagati ublažiti tudi samodejni stabilizatorji. Poleg tega je nizozemska centralna banka zmanjšala sistemske kapitalske rezerve za največje banke in odložila ukrep za uvedbo spodnje meje uteži

tveganja za hipoteke, s čimer bo sprostila bančni kapital in bankam omogočila, da znatno povečajo posojila gospodinjstvom in podjetjem.

(17) Nizozemski zdravstveni sistem je razmeroma uspešen, saj prispeva k splošnemu zdravju prebivalstva in zagotavlja dostopnost zdravstvenih storitev. V okviru takojšnjega odziva na krizo je Nizozemska uvedla nadzorno strategijo, ki vključuje splošne javnozdravstvene ukrepe, in sprejela prilagojene ukrepe za financiranje zdravstva. Kljub temu je odpornost zdravstvenega sistema s pojavom COVID-19 pred preizkušnjo. Pri tem so v ospredje prišli nekateri pretekli pomisleki. Zmogljivosti delovne sile bi se lahko povečale z odpravo obstoječega pomanjkanja, zlasti medicinskih sester in delavcev v primarnem zdravstvenem varstvu. Splošno upravljanje zdravstvenega sistema in njegove zmogljivosti za integrirano zagotavljanje storitev v vseh fazah oskrbe bi bilo mogoče okrepiti z nadaljnjim izboljšanjem upravljanja podatkov in povečanjem uporabe orodij e-zdravja. V tem smislu je ob izbruhu COVID-19 prišlo do izraza dejstvo, da je treba še naprej krepiti odpornost in pripravljenost zdravstvenega sistema na krize z obravnavanjem takih strukturnih izzivov.

(18) Čeprav se je trg dela leta 2019 in na začetku leta 2020 še naprej izboljševal in je na splošno deloval dobro, je kriza zaradi COVID-19 povzročila zmanjšanje gospodarske rasti, privedla pa naj bi tudi to znatnega povišanja brezposelnosti. Sprejeta je bila vrsta gospodarskih ukrepov brez primere, katerih namen je zaščititi delovna mesta in možnosti za preživljanje ljudi ter čim bolj zmanjšati učinek na samozaposlene, MSP in velika podjetja. Da bi se ohranila delovna mesta, lahko delodajalci, ki zaradi krize pričakujejo izgubo vsaj 20 % prihodkov, zaprosijo za nadomestilo (do 90 % stroškov za plače v podjetju, odvisno od izgube prihodkov), s katerim bodo lahko zaposlenim izplačali plače za tri mesece. Samozaposleni bodo lahko uporabili hitri postopek, s katerim bodo lahko zaprosili za dodatno dohodkovno podporo v višini minimalne socialne plače in pokrili življenjske stroške za tri mesece.

(19) Zmanjšanje učinka krize na zaposlovanje in socialne razmere najbolj prizadetih ljudi bi moralo biti del strategije za gospodarsko okrevanje. Kljub sprejetemu svežnju ukrepov za ohranitev delovnih mest so posledice bolj čutili ljudje, ki so v manj ugodnem položaju na trgu dela in/ali ranljivem socialnem položaju. Brezposelnost se je povišala, zlasti med ljudmi s prožnimi pogodbami, kot so mladi, delavci, zaposleni pri agencijah za zagotavljanje začasnega dela, in ljudje z migrantskim ozadjem. Kriza zaradi COVID-19 je izpostavila tudi velike izzive v smislu dostopa do ustrezne socialne zaščite za samozaposlene, ki so pogosteje premalo (ali sploh niso) zavarovani za primer bolezni, invalidnosti, brezposelnosti in starosti.

(20) Likvidnostna podpora v obliki posojil in jamstev za podjetja, zlasti mala in srednje podjetja, je izredno pomembna, vendar jo morajo posredniki podjetjem dodeliti učinkovito in hitro, hkrati pa je treba ohraniti njihovo odpornost. K izboljšanju denarnega toka malih in srednjih podjetij lahko dodatno prispevajo tudi odlogi plačil davkov in socialnih prispevkov ter pospešitev pogodbenih plačil s strani javnih organov. Nova zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi bodo morda potrebovala posebno podporo, na primer v obliki kapitalskih vložkov javnih institucij in spodbud za sklade tveganega kapitala, da povečajo naložbe v ta podjetja. To bi tudi pomagalo preprečiti hitro odprodajo strateško pomembnih evropskih podjetij. Kot je dovoljeno z začasnim okvirom za ukrepe državne pomoči[9] in ob upoštevanju pogojev, določenih v njem, bi bilo treba podporo za lastniški ali navidezni lastniški kapital

[9] UL C 91I, 20.3.2020, str. 1–9.

zagotoviti vsem podjetjem[10] in ne le tistim, ki ustrezajo opredelitvi Komisije za mala in srednja podjetja[11]. Ohraniti bi bilo treba tudi prizadevanja za zagotavljanje učinkovitih digitalnih javnih storitev in dostopa do njih za posameznike in podjetja.

(21) Za pospešitev gospodarskega okrevanja bo pomembno dajati prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbujati zasebne naložbe, med drugim tudi z ustreznimi reformami. Usmerjeni ukrepi politike, vključno z naložbami v sektorjih, ki imajo največje možnosti za povečanje potencialne rasti za širše gospodarstvo, lahko prispevajo k obravnavanju izzivov, ki so se s trenutno krizo povečali. Zlasti naložbe v raziskave in razvoj, ki so določene v na misijah temelječi politiki za glavne sektorje in inovacije[12], ter človeški kapital lahko pomagajo podpreti dolgoročno rast produktivnosti in ohraniti znatne inovacijske zmogljivosti. To velja zlasti za zagonska podjetja, podjetja v razširitveni fazi in inovativna MSP, ki so ključna za povečanje konkurenčnosti in ustvarjanje delovnih mest. Naložbe v pobude iz podnebnega sporazuma ter nacionalnega energetskega in podnebnega načrta Nizozemske za obravnavanje podnebnih sprememb in spodbujanje energetskega prehoda lahko pomembno prispevajo k širšim družbenim ciljem, vključno s potrebo po zagotavljanju trajnostne in z viri gospodarne gospodarske rasti. Čeprav je Nizozemska ena od vodilnih držav pri razogljičenju prometnega sektorja, je uporaba obnovljivih virov energije v prometu pod povprečjem EU. Poleg tega je treba vlagati v nova stanovanja, da bi se zmanjšalo trenutno pomanjkanje stanovanj. Načrtovanje programov Sklada za pravični prehod za obdobje 2021–2027 bi Nizozemski lahko pomagalo obravnavati nekatere izzive, ki jih prinaša prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo, zlasti na območjih iz Priloge D k poročilu o državi. To bi Nizozemski omogočilo, da navedeni sklad čim bolje izkoristi.

(22) Tehnične in digitalne spretnosti in znanja ter usposobljeni strokovnjaki so ključnega pomena za inovacijsko zmogljivost nizozemskega gospodarstva ter za trajnostno in vključujočo rast produktivnosti. Naložbe v osnovne in/ali digitalne spretnosti in znanja, izobraževanje in usposabljanje, vključno z možnostmi za izpopolnjevanje in preusposabljanje za vse, so še naprej ključnega pomena za izboljšanje dostopa do trga dela, zlasti za povečanje trajnostne zaposljivosti ljudi, ki so na obrobju trga dela (vključno z ljudmi z migrantskim ozadjem in invalidi), hkrati pa tudi spodbujajo enake možnosti in dejavno vključevanje.

(23) Čeprav je Nizozemska sprejela ukrepe za obravnavo agresivnega davčnega načrtovanja z izvedbo predhodno dogovorjenih mednarodnih in evropskih pobud, visoka raven plačil dividend, licenčnin in obresti, izvršenih prek Nizozemske, kaže, da davčne predpise države izrabljajo podjetja, ki izvajajo agresivno davčno načrtovanje. Velik delež neposrednih tujih naložb je v posesti „subjektov za posebne namene“. Odsotnost davčnih odtegljajev od v tujino plačanih licenčnin in obresti (tj. plačila rezidentov EU rezidentom tretjih držav) lahko privede do tega, da se ta plačila izognejo vsakršni obdavčitvi, če tudi v jurisdikciji prejema niso obdavčena. Nedavno sprejeta reforma pogojnih davčnih odtegljajev na plačila licenčnin in obresti v primeru

---

10 Med drugim tudi zagonskim podjetjem in podjetjem v razširitveni fazi, ki imajo konkurenčne poslovne modele, vendar COVID-19 negativno vpliva na njihove denarne tokove.

11 COM(2020) 150 final.

12 Cilj tega novega pristopa politike je dodatno okrepiti naložbe v raziskave in razvoj, da bi se dosegli dolgoročni cilji glede ključnih družbenih izzivov, ki so razdeljeni na štiri „misije“: (i) energijski prehod in trajnost; (ii) kmetijstvo, voda in hrana; (iii) zdravje in oskrba ter (iv) varnost. Ta politika se obravnava kot ključna prednostna naloga za povečanje konkurenčnosti in reševanje družbenih izzivov (ministrstvo za gospodarske zadeve (EZK) (2018), *Kammerbrief: Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact*, Rijksoverheid, Haag).

zlorabe ali plačil v jurisdikcije z nizko davčno stopnjo, ki bo začela veljati 1. januarja 2021, je pozitiven korak k zmanjšanju agresivnega davčnega načrtovanja, njeno učinkovitost pa bi bilo treba pozorno spremljati.

(24) Pred kratkim je bilo v afere s pranjem denarja vpletenih več nizozemskih finančnih institucij. Kljub nedavnim prizadevanjem ti primeri opozarjajo, da je treba dodatno okrepiti nadzor nad finančnimi institucijami ter preiskovati in kazensko preganjati primere pranja denarja. Zunaj finančnega sektorja veliko tveganje pranja denarja predstavljajo tudi odprtost nizozemskega gospodarstva za neposredne tuje naložbe in zapletene pravne strukture v državi. Zaradi neusklajenosti med nizko stopnjo poročanja o nenavadnih transakcijah s strani ponudnikov storitev za sklade ali podjetja in davčnih svetovalcev ter visoko stopnjo njihove izpostavljenosti tveganju je potreben sorazmeren nadzor. Zaradi široke prisotnosti zapletenih pravnih struktur je dobro delovanje registra dejanskega lastništva ključnega pomena za preprečevanje zlorabe takih subjektov, vendar register še ni bil vzpostavljen.

(25) Medtem ko se letošnja priporočila za posamezne države osredotočajo na blažitev socialno-ekonomskih posledic pandemije in spodbujanje gospodarskega okrevanja, so priporočila iz leta 2019, ki jih je Svet sprejel 9. julija 2019, zajemala tudi reforme, ki so bistvene za reševanje srednje- do dolgoročnih strukturnih izzivov. Lanska priporočila še vedno veljajo in se bodo še naprej spremljala skozi celoten cikel evropskega semestra v prihodnjem letu. To velja tudi za priporočila glede gospodarskih politik v zvezi z naložbami. Ta bi bilo treba upoštevati pri strateškem načrtovanju programov kohezijske politike po letu 2020, vključno z ukrepi za ublažitev posledic krize in izhodnimi strategijami v zvezi z njo.

(26) Evropski semester določa okvir za nadaljnje usklajevanje ekonomskih politik in politike zaposlovanja v Uniji, ki lahko prispeva k trajnostnemu gospodarstvu. Države članice so v svojih nacionalnih reformnih programih za leto 2020 ocenile napredek pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja OZN. Z zagotavljanjem polnega izvajanja spodaj navedenih priporočil bo Nizozemska prispevala k napredku pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja in k skupnim prizadevanjem za zagotovitev konkurenčne trajnostnosti v Uniji.

(27) Tesno sodelovanje med gospodarstvi v ekonomski in monetarni uniji je ključno za hitro okrevanje od gospodarskih posledic COVID-19. Nizozemska bi morala kot država članica, katere valuta je euro, in ob upoštevanju političnih smernic Euroskupine poskrbeti, da bodo njene politike še naprej skladne s priporočili za euroobmočje in usklajene s politikami drugih držav članic euroobmočja.

(28) V okviru evropskega semestra za leto 2020 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Nizozemske in jo objavila v poročilu o državi za leto 2020. Prav tako je ocenila program stabilnosti za leto 2020, nacionalni reformni program za leto 2020 in ukrepanje po priporočilih, ki jih je Nizozemska prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije tako, da se prispevek na ravni Unije vključi v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri svoji oceni ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko na Nizozemskem, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.

(29) Svet je ob upoštevanju navedene ocene preučil program stabilnosti za leto 2020, njegovo mnenje[13] pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj.

[13] V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

(30) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2020 in program stabilnosti za leto 2020. Letošnja priporočila upoštevajo potrebo po spoprijemanju s posledicami pandemije in spodbujanju gospodarskega okrevanja kot prvi korak, ki je potreben, da se dovoli prilagoditev neravnotežij. Priporočila, ki neposredno obravnavajo makroekonomska neravnotežja, ki jih je opredelila Komisija na podlagi člena 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011, so izražena v priporočilu 3 spodaj –

PRIPOROČA, da Nizozemska v letih 2020 in 2021 ukrepa tako, da:

1. v skladu s splošno odstopno klavzulo sprejme vse potrebne ukrepe za učinkovit odziv na pandemijo, ohranitev gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo; če gospodarske razmere to omogočajo, izvaja fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob krepitvi naložb; okrepi odpornost zdravstvenega sistema, med drugim tudi z odpravo obstoječega pomanjkanja zdravstvenih delavcev in povečanjem uporabe ustreznih orodij e-zdravja;

2. ublaži učinek krize na zaposlovanje in socialne razmere ter spodbuja ustrezno socialno zaščito za samozaposlene;

3. daje prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbuja zasebne naložbe za pospešitev gospodarskega okrevanja; osredotoči naložbe na zeleni in digitalni prehod, zlasti na razvoj digitalnih spretnosti in znanj, trajnostno infrastrukturo, čisto in učinkovito proizvodnjo in rabo energije ter ciljno usmerjene raziskave in inovacije;

4. v celoti obravnava elemente davčnega sistema, ki omogočajo agresivno davčno načrtovanje, predvsem pri plačilih v tujino, in sicer zlasti z izvajanjem sprejetih ukrepov in zagotavljanjem njihove učinkovitosti; zagotovi učinkovit nadzor in izvrševanje okvira za preprečevanje pranja denarja.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik